

Spreektekst Jeffrey van Gils breakout-sessie

‘Samenwerken verrijkt marktkansen voor Connected Mobility’

Congres Mobiliteitstransitie

16 april 2024

Hoe kunnen de inspanningen van marktpartijen en overheden samensmelten om het potentieel van de mobiliteitsmarkt volledig te benutten? Jeffrey van Gils vertelt hoe KNV Connected Mobility daaraan bijdraagt door te werken aan een verbonden mobiliteitssysteem met een gezonde businesscase.

<Slide 1>

Welkom allemaal en dank dat jullie hier zijn en interesse hebben in ons verhaal over KNV Connected Mobility.

Ik ben Jeffrey van Gils, binnen Koninklijk Nederlands Vervoer (KNV) houd ik me bezig met het OV en het verbinden van verschillende

mobiliteitssegmenten. Heel kort over KNV: wij zijn de branchefederatie voor collectief personenvervoer, bestaande uit de touringcarsector, zorgvervoer en taxi, en we ondersteunen het openbaar vervoer.

Ik wil jullie vandaag meenemen in onze visie op toekomstige mobiliteit, de uitdagingen die wij op marktpartijen zien afkomen en hoe wij denken dat we gezamenlijk de transitie niet alleen kunnen versnellen, maar ook vooral beter kunnen vormgeven door gestructureerder en met meer commitment samen te werken.

KNV Connected Mobility Aanleiding

- **Maatschappelijke ambities**
- **De grenzen van wat mogelijk is worden bereikt**
- **Digitalisering maakt nieuw diensten mogelijk**
- **Wensen van reizigers veranderen**

<Slide 2>

Laat ik beginnen met wat belangrijke context.

Ik wil voorkomen dat ik jullie eerst 10 minuten in slaap sus met het zoveelste verhaal over de noodzaak van de mobiliteitstransitie. Dat snappen jullie ook wel, anders ben je hier niet. Ik ga dus niet uitleggen dat we de klimaatdoelen als sector niet halen, dat het wegennet vastloopt, dat steden met een leefbaarheidsprobleem te maken hebben, dat betaalbaar en goed vervoer een randvoorwaarde is voor sociale gelijkheid.

Dat ga ik dus niet doen. Want we realiseren ons allemaal dat de uitdagingen groot zijn en dat we op steeds meer plekken tegen systemen aanlopen die de grenzen van wat mogelijk is hebben bereikt. Ook als infrastructuur morgen in de politiek sexy wordt, en er miljarden in worden geïnvesteerd,

ontkom je er niet aan dat we het mobiliteitssysteem anders moeten inrichten om door te kunnen groeien en onze maatschappelijke ambities te realiseren.

Daarnaast speelt mee dat de mobiliteitssector zelf verandert. Zo maakt digitalisering meer nieuwe producten en vormen van reizen mogelijk. Het maakt een toekomst mogelijk waarin mobiliteitsvormen meer op elkaar zijn aangesloten. Meer nog dan de integratie van bijvoorbeeld het OV-aanbod, waar wij in Nederland mee voorop lopen.

Als vertegenwoordiging van het collectieve personenvervoer zijn we binnen KNV al enige tijd bezig met dat mobiliteitssysteem van de toekomst. Daarbij hebben we onszelf de opdracht gegeven dat zoveel mogelijk vanuit het perspectief van de klant, de reiziger te doen, want die is uiteindelijk de drijvende kracht achter de verandering.

KNV Connected Mobility De toekomst is connected

Wat kunnen we over 5 jaar bereiken?

- **Via routeplanners alle vervoersopties inzichtelijk voor de reiziger**
 - Ook voor de automobilist overstap-opties aan randen van steden
- **Vraaggestuurd vervoer versterkt traditioneel OV om dunner bevolkte gebieden bereikbaar te houden**

<Slide 3>

En als je daar dan met dat perspectief naar gaat kijken springt één aspect er altijd met kop en schouders bovenuit. Niemand zit te wachten op gedoe. En als we heel eerlijk zijn is het nog altijd zo, dat reizen zonder de auto, zeker multimodaal, gewoon best veel gedoe is.

Daar willen we vanaf, of beter gezegd, wij denken dat de toekomst van de mobiliteitssector alleen een werkelijkheid gaat worden als het verbinden van vervoersvormen samengaat met minder gedoe.

Als ik het heb over die toekomst ben ik zelf van de realistische blik vooruit, niet 2050 ver vooruit, maar waar kunnen wij nu aan werken zodat het binnen 5 jaar realiteit kan zijn.

En dan wil ik jullie meenemen in een twee voorbeelden.

- Over 5 jaar open je je favoriete routeplanner, en krijg je inzicht in alle manieren waarop je op je bestemming kan komen, of dat nou met het OV, de fiets of de auto is.

Belangrijk onderdeel daarvan is de automobilist beter aansluiten, zodat als je navigeert op het centrum van Amsterdam, je navigatie ook de optie geeft om aan de rand via een P+R, de metro, taxi of deelfiets te pakken.

- Over 5 jaar rijden door het hele land vraaggestuurde busjes die het traditionele OV versterken om ook de minder populaire plekken bereikbaar te houden.

Checkvraag in de zaal: ‘Is er al iemand die meteen denkt: dat gaat nooit lukken?’ en iemand die denkt misschien denkt ‘dat gaat veel te traag?’.

KNV Connected Mobility Vraagstukken voor de sector

1. Verbinden van vervoersvormen

- **Multimodaal reizen**
- **Eenvoudige toegang**
- **Automobilist aansluiten**

2. Publiek vervoer

- **Bereikbaarheid: Vraaggestuurd vervoer**
- **Betaalbaarheid: Verbinden van doelgroepenvervoer met openbaar vervoer**

<Slide 4>

Vijf jaar is kort, zeker in zo'n allesomvattende sector als mobiliteit. Gelukkig beginnen we niet pas net. En zijn het beelden die heel goed passen bij de vraagstukken die nu bij de sector liggen en de komende tijd in een stroomversnelling zullen raken.

Verbinden van vervoersvormen en publiek vervoer.

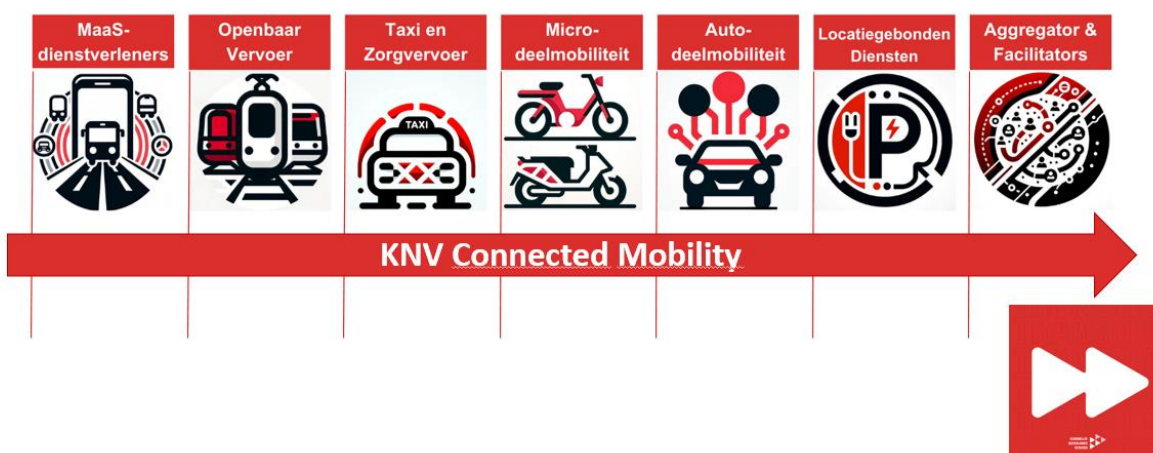
Bij het verbinden van vervoersvormen gaat het echt over dat terugdringen van gedoe. Een multimodale reis mogelijk maken begint bij het vindbaar maken van de verschillende opties. Daarnaast helpt het als de sector zelf aan integraties als eenvoudig identificeren en betalen werkt. Tot slot moet de automobilist, die we nu in het multimodale verhaal te vaak onderbelicht laten, veel meer prioriteit krijgen. Daar is ook het meest voor de sector te winnen: de automobilist deels anders laten reizen gaat het verdienvermogen heel veel brengen.

‘Publiek vervoer’ is het tweede vraagstuk. De betekenis of definitie ervan schuift nog en zal dat nog wel even blijven doen. Maar wij zien twee elementen waar we als marktpartijen ook mee aan de slag moeten.

Dat is in de eerste plaats een antwoord formuleren op de bereikbaarheid van de buitenregio's, en gebieden waar het traditionele OV eigenlijk niet te handhaven valt. Daar zien we kansen om meer met vraaggestuurd vervoer te gaan rijden. Een betere samenwerking tussen traditioneel OV, en de taximarkt.

Vervolgens is een mogelijk doorontwikkeling daarvan, dat door de taxi en ov markt meer te verbinden, je een efficiencyslag kan slaan door het zorgvervoer effectiever in te zetten.

KNV Connected Mobility De mobiliteitssegmenten

<Slide 5>

Deze twee vraagstukken raken aan alle partijen in de mobiliteitssector. Wij hebben dat enigszins geprobeerd te clusteren en komen dan vanuit de marktpartijen gezien tot zeven mobiliteitssegmenten.

Zeven segmenten die per thema op verschillende manieren met elkaar worden geconfronteerd en tussen wie knelpunten moeten worden weggenomen.

Ik loop er kort doorheen.

MaaS-Dienstverleners, het digitale klantportaal waarin klanten via app's aan meerdere vervoerders gebonden kunnen worden.

De traditionele, en minder traditionele, **OV-sector**. Hieronder valt het vervoer dat met een dienstregeling rijdt, waarbij tegenwoordig ook aanbieders zonder concessie actief zijn op de weg en het spoor.

Het **taxivervoer**. Of preciezer, het personenvervoer tot 8 personen.

Micro- en autodeelmobiliteit. Gesplitst in twee segmenten omdat ze in de praktijk andere delen van de markt bedienen en tegen verschillende uitdagingen aanlopen.

Locatie gebonden diensten. Zoals publieke en private mobiliteitshubs. Maar ook laadfaciliteiten en de traditionele parkeergarages.

En tot slot de '**aggregators**' en '**facilitators**'. Partijen die achter de schermen de nodige digitale en fysieke infrastructuur regelen.

Om die knelpunten op te lossen moeten deze zeven segmenten met elkaar verbonden worden. Vanuit KNV richten we daarom een nieuwe branchevereniging op. De gaat als verbindende schakel als een soort satéprikker door het geheel lopen.

Die branchevereniging heet KNV Connected Mobility

KNV Connected Mobility Connected Mobility

- **Connected Mobility** is het verbinden en combineren van verschillende vervoerswijzen om zo een efficiënte en duurzame verplaatsing te creëren.
- **Fysiek & Digitaal**

<Slide 6>

Dat brengt mij dan meteen bij wat die naam dan eigenlijk betekent.

Met Connected Mobility bedoelen we het verbinden en combineren van verschillende vervoerswijzen om zo de efficiëntste en duurzaamste verplaatsing te creëren.

Die verbinding is zowel fysiek als digitaal.

Fysiek, want een verplaatsing blijft een activiteit in de echte wereld van A naar B. En vereist tussen vervoersvormen een soepele overstap in de openbare ruimte, via stations, hubs, of parkeerfaciliteiten.

En digitaal, want de verbinding komt ook tot stand in de digitale omgeving. Waarin functionaliteiten als plannen, boeken en betalen van verschillende vervoerswijzen op één plek kunnen worden gefaciliteerd.

We kiezen er met de term Connected Mobility expliciet voor om enige afstand te nemen tot de term MaaS. Dat komt deels doordat de term MaaS op veel plekken wat beschadigd is geworden, maar ook omdat MaaS door veel partijen net even anders wordt geïnterpreteerd. Connected Mobility, of verbonden mobiliteit, omschrijft beter waar we als mobiliteitssector naartoe werken.

KNV Connected Mobility

Doel en Basisbeginselen

- De transitie naar een gezond ecosysteem voor connected mobility te stimuleren en borgen
- Positieve strategie

- 4 basisbeginselen:
 - Level playing field
 - Helder juridisch kader
 - Risicobeheersing
 - Gezonde businesscase

<Slide 7>

Met KNV Connected Mobility pakken we de mobiliteitstransitie met beide handen aan om binnen de verschillende mobiliteitssegmenten meer verbinding en samenwerking op te zoeken. Het doel daarbij is om een gezond ecosysteem voor connected mobility te stimuleren en te behouden.

Daarbij kiezen we als branchevereniging nadrukkelijk voor een positieve strategie. We gaan niet afremmen, maar willen helpen de transitie in goede banen te leiden.

Dat doen we aan de hand van vier basisbeginselen:

Het level playing field: Het is voor een gezonde markt cruciaal dat de drempels om mee te doen laag blijven. Zo kunnen innovatieve nieuwe spelers makkelijk meedoen, en krijgt geen enkele speler de kans om met hoge contributies eenzijdig zijn of haar wil af te dwingen.

Een helder juridisch kader: Heldere afspraken tussen marktpartijen zijn essentieel om juridische conflicten te voorkomen, vooral als het gaat om verantwoordelijkheden over dienstverlening aan klanten bij een reis met meerdere vervoerders. Tussen de OV aanbieders is dat al heel normaal.

Met risicobeheersing: In een markt met veel spelers ken je elkaar niet meer even goed, maar voor de dienstverlening aan de klant is het voor zowel bedrijven als overheden belangrijk om zekerheden over de kwaliteit te

bieden. Dat kan bijvoorbeeld door standaarden voor certificering en kwaliteitsborging op te stellen.

Een gezonde businesscase: In de mobiliteitssector werken veel mensen die een grote mate van maatschappelijke verantwoordelijkheid voelen, zeker de innovatievere spelers. Maar uiteindelijk moet het systeem financieel wel uitkomen.

KNV Connected Mobility Projecten

Project: OV van de toekomst

Digitale integratie:
Standaarden om lokale vraagstukken van verschillende vervoerssystemen beschikbaar te maken in de landelijke MaaS-Arena

Hubs & haltes:
Strookjes van hubs en haltes voor vraaggestuurd OV.

Fysiek
Grensvervrijdend samenwerkend: lokale uitgangspunten en gebiedsvoorwaarden in stads- en regionale systemen.

How:
Grootschalige adoptie vraagt landelijke uitrol en uniformiteit, daarom maken we als sector onderling en met overheden afspraken. Winkelen aan oplossingen voor de fysieke en digitale uitdagingen.

Project: De reiziger centraal

Compleet aanbod:
Algoritmen over het verbinden van verschillende vervoersvormen

Betalen en identificeren:
Eenvoudig kunnen betalen en eenvoudig kunnen identificeren

Verantwoordelijke dienstverlening:
Algoritmen en standaarden over verantwoordelijkheden bij verstoringen en het verhelpen van problemen.

Gezonde businesscase:
Om nieuwe vormen van vervoer een succes te laten worden moet dat ook economisch te realiseren zijn.

How:
Binnen KNV Connected Mobility zetten we in op het mogelijk maken van de makkelijkste reservatie. Door samenwerking en het maken van afspraken maken we plannen, boeken en betalen op het platform naar keuze van de reiziger mogelijk.

Project: MaaS-waardige samenleving

Een publiek-privaat afsprakenstelsel

- Instrument voor samenwerking tussen markt en overheid
- Organisatie Kerngroep Afsprakenstelsel (met lenR)
- Een gedragen handboek met succesfactoren
- Bereikbare voorzieningen en leefbare steden

<Slide 8>

Ik stond daarnet al even stil bij realistische visies. Dus na een wat abstract doel en basisbeginselen, wil ik jullie nu meenemen in de vooral heel concrete plannen waar de branchevereniging mee aan de slag gaat.

We hebben ze ondergebracht in drie concrete projecten. Twee daarvan raken rechtstreeks aan de vraagstukken die ik eerder geschetst rondom het verbinden van vervoersvormen en publiek vervoer. De derde is een doorontwikkeling van een hele vruchtbare samenwerkingen tussen markt en overheid die KNV met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat al een aantal jaar organiseert.

Ik loop er kort met jullie doorheen:

KNV Connected Mobility Project: OV van de toekomst

Vraagstukken rondom publiek vervoer

- Demand-responsive transport (DRT) = vraaggestuurd ov
- Van lokale pilots naar landelijke uitrol (opschalen)
- Wie gaat het vervoer uitvoeren en hoe?
- Integratievraagstukken tussen doelgroepenvervoer en traditioneel ov
- Visie op de rol van de overheid als systeemverantwoordelijke en opdrachtgever

<Slide 9>

Project 1: OV van de toekomst

Binnen dit project willen we aan de slag gaan met de vraagstukken die komen kijken bij wat de overheid publiek vervoer noemt.

Daarbij zien we op steeds meer plekken in het land dat DRT: Demand-responsive transport, of anders gezegd vraaggestuurd vervoer, tractie begint te krijgen.

De uitrol daarvan loopt tegen een aantal grote uitdagingen aan, zoals:

- het heeft nu nog vaak een ultra lokale focus, dat maakt het onbekend en onbruikbaar voor reizigers die niet uit de buurt komen.
- Wie gaat dat vervoer uitvoeren? Is dat een verbreding van de traditionele ov bedrijven, of kunnen kleinere taxi en zorgvervoerders daar een rol in spelen?
- Hoe gaan we dat tot uitvoer brengen? Dat brengt hele praktische integratievraagstukken met zich mee, onder andere op het gebied van financiering.

De inbreng vanuit de marktpartijen op dit thema is nog heel versnipperd. We willen daarom met de nieuwe branchevereniging die inzichten bundelen, uitwerken en voorstellen formuleren om de transitie naar publiek vervoer op een goede manier vorm te geven.

KNV Connected Mobility Project: De reiziger centraal

Vraagstukken rondom het verbinden van vervoersvormen

- Compleet vervoersaanbod in apps naar keuze
- Eenvoudig betalen en identificeren
- Faciliteren van afspraken over knelpunten tussen vervoersvormen
- Gezonde businesscase niet uit het oog verliezen

Project: De reiziger centraal	
	Compleet aanbod: Afspraken over het verbinden van verschillende vervoersvormen.
	Betalen en identificeren: Eenvoudig kunnen betalen en eenmalig kunnen identificeren.
	Verantwoordelijke dienstverlening: Afspraken en standaarden over verantwoordelijkheden bij verstoringen en het verhelpen van problemen.
	Gezonde businesscase: Om nieuwe vormen van vervoer een succes te laten worden moet dat ook economisch te realiseren zijn.
Hoe: Binnen KNV Connected Mobility zetten we in op het mogelijk maken van de makkelijkste reiservaring. Door samenwerking en het maken van afspraken maken we plannen, boeken en betalen op het platform naar keuze van de reiziger mogelijk.	
	

<Slide 10>

Project 2: De reiziger centraal

Een project waarbinnen we aan de slag willen met vraagstukken rondom het verbinden van vervoersvormen. Als ondertitel van dit project zou eigenlijk heel mooi kunnen staan: ‘reizen zonder gedoe’.

Dan denk je al snel aan een compleet vervoersaanbod om de optimale reis te kunnen boeken, jezelf eenvoudig kunnen identificeren en makkelijk betalen.

Dat vereist integratie tussen verschillende aanbieders van vervoer, maar we willen dat wel veel praktischer gaan aanvlagen.

Niet inzetten op één geïntegreerd mobiliteitssysteem, maar inzetten op het verbinden van de verschillende mobiliteitsvormen. In goed vakjargon willen we stoppen met de focus op MaaS-niveau 3 en in mindere mate niveau 2, maar vooral van dat eerste niveau een succes gaan maken.

Met deze verschuiving van de focus van integratie naar verbinding, ontstaat een werkbaarder businessmodel voor alle marktpartijen en neemt het voor reizigers nog altijd de belangrijkste punten van ‘gedoe’ af.

KNV Connected Mobility

Project: MaaS-waardige samenleving

Een publiek-privaat afsprakenstelsel

- Instrument voor samenwerking en kennisdeling tussen markt en overheid
- Organisatie Kerngroep Afsprakenstelsel (met IenW)
- Een gedragen handboek met succesfactoren formuleren
- Bereikbare voorzieningen en leefbare steden

**Project:
MaaS-waardige samenleving**

Een publiek-privaat afsprakenstelsel

- Instrument voor samenwerking tussen markt en overheid
- Organisatie Kerngroep Afsprakenstelsel (met IenW)
- Een gedragen handboek met succesfactoren
- Bereikbare voorzieningen en leefbare steden

<Slide 11>

Project 3: MaaS-waardige samenleving

Dit is het meest concrete project. We hebben als KNV de afgelopen jaren heel goed met het ministerie Infrastructuur en Waterstaat samengewerkt in het Afsprakenstelsel MaaS. Die samenwerking is geëvolueerd naar een brede overlegtafel, waar marktpartijen en de overheid elkaar op informele wijze kunnen bijpraten, kennis kunnen delen, en zorgen over kunnen brengen.

Binnen dat afsprakenstelsel hebben we ook gewerkt aan een eerste bundel succescriteria, die overheden, en vervoerders straks als handboek kunnen gebruiken bij bijvoorbeeld het inrichten van concessies, aanbestedingen, of het bouwen van mobiliteitshubs.

KNV Connected Mobility gaat die samenwerking voortzetten.

KNV Connected Mobility Deelnemen

Open voor:

- Alle marktpartijen die op een positieve manier willen bijdragen aan de mobiliteitstransitie

<Slide 12>

Ik hoop dat ik een inzicht heb kunnen geven in de noodzaak voor meer samenwerking tussen marktpartijen in de mobiliteitssector.

KNV Connected Mobility is de branchevereniging om de mobiliteitstransitie te versnellen. Deelname staat open voor alle marktpartijen die op een positieve manier willen bijdragen aan de mobiliteitstransitie.

Voor de overheden in de zaal blijven wij natuurlijk graag in gesprek over de bijdrage die wij kunnen leveren aan jullie maatschappelijk uitdagingen.

We gaan graag met alle geïnteresseerde het verdere gesprek aan de komende maanden.

KNV Connected Mobility Vragen?

Jeffrey van Gils – j.vangils@knv.nl

Beleidsadviseur Connected Mobility & OV

Arjan Vaandrager – a.vaandrager@knv.nl

Projectmanager Connected Mobility & OV

<Slide 13>

Dat brengt mij bij het einde van de presentatie, zijn er nog vragen?